

Inhoud

Censuur

1.1 Waarheid, gezicht en informatie

1.2 Internetcensuur

CENSUUR

Enerzijds is er veel regeringssteun voor ontwikkeling en verspreiding van ICT's en internet, anderzijds is er grote schrik voor het verspreiden van “ongezonde” informatie en wordt er gecensureerd.

1.1 Waarheid, gezicht en informatie

Om de censuur beter te 'begrijpen', bekijken we eerst de Chinese concepten van de 'waarheid' en 'gezicht'.

Voor de Chinezen is waarheid relatief, alles is voortdurend in beweging. Als de omstandigheden veranderen, verandert de waarheid ook.

'Gezicht' geven en behouden is zeer belangrijk. Personen willen geen gezichtsverlies lijden, maar ook de Staat en de maatschappij niet. Soms wordt er vertekende informatie gegeven om de **harmonie en stabiliteit** van de samenleving niet in het gedrang te brengen. Vertekende informatie is vaak ook een gevolg van de hiërarchie van onder naar boven: ondergeschikten passen soms cijfers aan om hun bazen te plezieren.

China gaat dus **anders om met informatie** dan het Westen: informatie wordt geheim gehouden onder het motto 'dit is interne informatie', er wordt gecensureerd en/of informatie wordt vertekend weergegeven. **Harmonie in de maatschappij** is belangrijker dan het geven van correcte informatie. Soms is een leugen aanvaardbaarder dan de waarheid.

Chinezen weten dat er gecensureerd wordt en dat informatie niet altijd correct wordt weergegeven. Zij gaan dan ook anders om met de informatie die ze voorgeschoteld krijgen: ze hechten minder belang aan wat ze horen en lezen, en letten meer op de **onderliggende boodschap**.

→ andere regels in informatie: bv wie staat er op de foto, waar staat die op de foto, hoe vaak komt iemand in beeld...

Ook in onderlinge communicatie zien we dit terugkomen: ook hier is een leugen soms minder erg dan de waarheid, en moet je goed letten op de onderliggende boodschap. Een Chinees zal bijvoorbeeld zelden rechtstreeks 'nee' zeggen.

Een voorbeeld van officiële communicatie is hoe de Chinese regering omging met de uitbraak van de SARS-epidemie in 2003. Eerst werd dit zoveel mogelijk geheim gehouden, de berichten zouden immers paniek veroorzaken onder de bevolking, en dus de harmonie verstoren. Onder toenemende internationale druk moest de regering hierover toch beginnen communiceren.

In 2010 werd de film 'Avatar' uit de zalen gehaald, zagezegd ten voordele van een Chinese film. Avatar gaat over een stam die uit haar woongebied verdreven wordt en terugvecht. Dit doet de Chinese regering te veel denken aan de vele mensen die gedwongen hun woning moeten verlaten voor China's massaprojecten. De regering vreest dus dat de bevolking verkeerde ideeën (in opstand komen) zal krijgen na het bekijken van de film.

Officieel is de film niet gecensureerd, hij is immers nog te bekijken in 3D. Maar het beperkte aanbod van zalen waar 3D getoond wordt en de hogere prijs voor een ticketje zorgen ervoor dat nog maar een klein aantal Chinezen de film op het grote scherm zal kunnen bekijken.

1.2 Internetcensuur

Alle Chinese media worden gecensureerd. Een groot deel van die censuur bestaat uit zelfcensuur, zoals hieronder nog verder zal worden uitgelegd. Journalisten van radio, tv en geschreven media weten heel goed wat ze mogen schrijven en wat niet, en houden zich daar in grote mate aan. Wie zich minder stoort aan de censuur, zijn vaak de talrijke bloggers die op het internet hun eigen mening over allerlei, soms controversiële, zaken uiten.

We zullen ons verder vooral richten op de Chinese internetcensuur, omdat die ook bij ons regelmatig onder de aandacht komt, hoewel er over de censuur van andere media ook veel te zeggen valt (bv. filmcensuur). De regering wil niet enkel de Chinese bloggers controleren,

maar alle informatie die op het internet verschijnt. Het controleren van dit uitgestrekte, steeds evoluerende netwerk is voor de Chinese regering een grote uitdaging.

Recent in het nieuws: Google in China

Er wordt veel gesproken over een “Chinese firewall” voor het Chinese internet. Voor we onderzoeken of deze firewall bestaat, en hoe die er dan uitziet, vragen we ons even af of dergelijke censuur van het internet nodig en/of mogelijk is.

Nodig?

Praktisch elke regering ter wereld vindt het wel nodig om enigszins te reguleren

    bv. tax behouden bij e-commerce over de grenzen; gevoelige data beveiligen;
cybermisdaad vermijden

Waarom China het nodig vindt om te censureren, vind je in het vorige punt (3.1 Waarheid, gezicht en informatie).

Mogelijk?

Door de commercialisatie van het internet krijgt dit enerzijds een steeds complexere architectuur en verbondenheid. Anderzijds komen er ook steeds nieuwe mogelijkheden om de activiteiten van de gebruiker in de gaten te houden.

Maar is het internet echt controleerbaar?

Volgens Bill Clinton (oud-president van de VS) alvast niet: volgens hem is het internet proberen controleren zoals “pudding aan de muur proberen nagelen”.

Lawrence Lessig, professor aan Stanford Law School, bekijkt het anders: we mogen niet zeggen dat *effectieve* controle van het internet niet mogelijk is, gewoon omdat *volledige* controle niet mogelijk is.

Chinese firewall?

1. Regelgeving

Er bestaat in China heel wat regelgeving over het internet en over informatie die al dan niet gepubliceerd mag worden (ook voor andere media). Er zijn bijvoorbeeld een heel aantal ‘**verboden inhouden**’ vastgelegd, die niet mogen gepubliceerd worden. Deze zijn vaak nogal vaag opgesteld, bv. alles wat ‘de nationale veiligheid en eenheid bedreigt’ is verboden, net als alles wat ‘de eer en belangen van de Staat beschadigt’.

Enkel **erkende** overheidsorganen mogen **nieuws** verspreiden op het internet. Voor het overnemen van nieuws uit buitenlandse berichtgeving heb je toestemming nodig.

Alles moet **geregistreerd** worden en je hebt bijna overal een **licentie** voor nodig.

Gebruikersdata (o.a. alle berichtjes in chatrooms en discussiefora), moeten 60 dagen bijgehouden worden. Berichten met verboden inhoud moeten onmiddellijk **verwijderd** worden en **gerapporteerd** bij de autoriteiten.

Volgens de wet is de **auteur** van verboden berichten strafbaar, en niet de internetprovider. De provider is echter wel weer strafbaar als hij niet de nodige licenties kan voorleggen, de opgeslagen gegevens niet toont als hierom gevraagd wordt (of als hij de gegevens helemaal niet opgeslagen heeft) en verboden inhoud niet onmiddellijk verwijdt en rapporteert.

Straffen voor het publiceren en verspreiden van verboden inhoud gaan van intrekking van licenties en sluiten van websites tot zware geldboetes en gevangenisstraffen. In november 2007 zaten er officieel 52 bloggers in de cel, volgens andere bronnen nog veel meer.

2. Structuur

De Chinese regering bundelt de aanpak van de censuur in wat ze noemt het “Golden Shield project”. Het doel hiervan is te bepalen welke info vanuit China online geraadpleegd kan worden en welke niet.

China zelf blijft altijd **heel vaag** over de aanpak van de censuur, over wat er precies gecensureerd wordt en zelfs over of iets gecensureerd wordt of niet (zie bijgevoegd artikel over het deblokken van de BBC-website in maart 2008).

Door **onderzoek** krijgen we echter een steeds beter beeld van hoe het Chinese censuursysteem eruit ziet. Buitenlandse onderzoekers denken dat de censuur eigenlijk uit **twee delen** bestaat: (1) controle van alles wat China binnen en buitengaat, en (2) controle binnen China zelf.

Het beeld van de 'Great Firewall', die alle niet-toegelaten informatie aan de grenzen tegenhoudt, blijkt niet helemaal te kloppen. De laatste tijd wordt bij het verwijzen naar het censuursysteem meer en meer gesproken over de '**Net Nanny**', in plaats van over de 'Great Firewall'. Eigenlijk bestaat het censuursysteem uit de volgende **drie elementen**:

- **Net Nanny**: de oppas van het internet. Ze zorgt ervoor dat inhoud verwijderd wordt of gewoon niet verschijnt door zelfcensuur op te leggen.
- **Great Firewall**: blokkeert inhoud de toegang van en naar de Volksrepubliek China.
- **Search Engines Manipulation**: verbergt inhoud, maakt websites onzichtbaar/ niet terug te vinden omdat ze niet weergegeven worden door zoekmachines.

Dit zijn de **belangrijkste technieken** die gebruikt worden om het internet te censureren:

- Alle informatie die China binnenkomt of buitengaat moet door **poorten** gecontroleerd door de regering in Beijing. Dit zorgt vaak voor files van gegevens en dus lange wachttijden, ook voor het overbrengen van niet-betwiste gegevens.
- Regelmatig worden bepaalde **websites geblokkeerd** via hun **url**. Hiernaast is China voorlopig het enige land dat ook aan '**keyword filtering**' doet. Dat wil zeggen dat alle webpagina's waarin één vooraf bepaald woord voorkomt (bv. Tian'anmen of Falungong), geblokkeerd zullen worden. Er bestaan lijsten van verboden woorden die voortdurend geüpdatet worden. Deze lijsten worden echter niet vrijgegeven (toch niet via officiële kanalen), want zodra je weet wat er op de verboden lijst staat, weet je ook wat er aan de hand is.
- Er zijn een 30.000-tal **censors** in China (vergelijk met de CIA: 16.000 censors).
- Niet alle e-mailverkeer kan gecontroleerd worden, daarom wordt er vooral **gefocust** op bekende dissidenten en verdachte buitenlanders.
- Wat de Chinese censuur het meest effectief maakt is waarschijnlijk de **zelfcensuur**. De censors *beïnvloeden de gedragsnormen* van de Chinese internetgebruikers. Daarom spreekt

men tegenwoordig van de 'Net Nanny': iemand die ervoor zorgt dat je je gedraagt en optreedt waar nodig. Door haar aanwezigheid alleen al ga je je meer aan de regels houden.

Door niet te verbergen dat er censuur is, dus bv. door regelmatig websites af te sluiten en door alle gebruikers van internetcafé's zich te laten registreren, heeft men heel erg het gevoel dat men wel eens bekeken zou kunnen worden. Voor de zekerheid kiezen veel gebruikers voor zelfcensuur: niets publiceren dat enigszins verboden zou kunnen zijn (de overheid blijft opzettelijk vaag in wat gepubliceerd mag worden en wat niet).

Eerder dan van een massieve muur heeft de censuur in China dus de vorm van een "alziende gevangenis" (= theorie van een gevangenis waarin alle gevangen worden gadegeslaan door camera's, maar niemand weet wanneer er ook werkelijk iemand aan het kijken is. Uit voorzorg doen de gevangenen niets verkeerd.). De censor gaat **psychologisch** te werk. Dit lijkt een **bewuste keuze** van de overheid voor **gedeeltelijke** internetcensuur, en is mogelijk **effectiever** dan het proberen opzetten van een waterdichte firewall.

3. De 'muur' doorbreken

Is er beterschap op komst? Zal de Chinese regering meer en meer openstaan voor vrije circulatie van informatie, ook als ze niet akkoord gaat met deze informatie? Voorlopig lijkt dit er nog niet echt aan te komen. Naar aanleiding van de Olympische Spelen in augustus 2008 werden enkele buitenlandse websites gedeblokkeerd, waardoor de censuur minder streng leek te worden. Voor binnenlandse websites bleven echter dezelfde regels gelden.

Recente voorbeelden van opnieuw verstrengde censuur zijn de anti-vulgariteit-campagne (januari 2009), tegen vulgariteit en pornografie, en de reactie op 'Charter 08'. Als resultaat van die eerste campagne worden bijvoorbeeld ook afbeeldingen van naaktbeelden en -schilderijen uit de Renaissance geblokkeerd. 'Charter 08' is een petitie die begin december 2008 gelanceerd werd, en oproept tot meer vrijheid van meningsuiting en democratie. Meer dan 300 vooraanstaande Chinese intellectuelen hadden de petitie bij uitgave ondertekend. Ondertussen verzamelde de petitie wereldwijd meer dan 8000 handtekeningen. Op het internet wordt alles wat maar enigszins met Charter 08 te maken heeft, geblokkeerd. Bloggers die ernaar verwijzen en personen die ondertekend hebben werden opgepakt en ondervraagd,

in de hoop te ontdekken wie Charter 08 opgesteld en verspreidde. Het spoor leidde naar Liu Xiaobo, die ondertussen tot 11 jaar cel is veroordeeld.

Toch groeit het **verzet** tegen de censuur en proberen meer en meer Chinezen deze te omzeilen. Er bestaan websites die zich toeleggen op het geven van **tips om censuur te omzeilen**. Bijvoorbeeld: gebruik maken van buitenlandse servers, berichten coderen of bepaalde letters in belangrijke woorden vervangen zodat de *keyword filtering* de sites met deze woorden niet blokkeert, politieke berichtjes posten bij 'Sport' of 'Hobbies' e.d., waar minder streng gecontroleerd wordt, geen verboden inhoud in de titel van de blog gebruiken. **Nieuwe technieken** zoals Skype en videoboodschappen maken het de censor steeds moeilijker, maar ook de censor gebruikt steeds nieuwe technieken. Hij kan nu bv. ook al sms'jes blokkeren.

Meer en meer **klachten** worden op het internet geuit. De laatste tijd heeft dit ook steeds vaker **gevolgen**, men begint te luisteren naar wat er gezegd wordt.

Bv. 2003: Een jonge migrantenwerker sterft in de cel, nadat hij was opgepakt omdat zijn papieren niet in orde waren. Hierop kwam veel protest op het internet. Een paar maanden later werd de wet die vereist dat migrantenwerkers speciale papieren hebben, afgeschaft.

2007: Verbannen boeken worden terug in de rekken gezet dankzij een protestactie op het internet.

Toch worden grote massabewegingen via het internet op dit moment niet waarschijnlijk geacht. Het internet helpt wel bij het verspreiden van informatie, en kan de organisatie vergemakkelijken.

Referenties

August, O. (23 oktober 2007). The Great Firewall: China's Misguided - and Futile - Attempt to Control What Happens Online. *Wired Magazine, Issue 15.11*. Geraadpleegd 29 november 2007, http://www.wired.com/politics/security/magazine/15-11/ff_chinafirewall.

Boden, J. (2006). *De essentie van China*. Bussum: Coutinho.

Elgin, B. & Einhorn, B. (12 januari 2006). The Great Firewall of China. In *BusinessWeek*. Geraadpleegd 11 april 2006, http://www.businessweek.com/technology/content/jan2006/tc20060112_434051.htm.

Hughes, C.R. & Wacker, G. (reds.). (2003). *China's emerging new economy: the Internet and E-commerce*. Londen: RoutledgeCurzon.

Starckx, S. (2007). De Chinese firewall. *Eosmagazine*, 24(11), 50-53.

<http://chinadigitaltimes.net/>